

ORKDAL MENIGHETSBLAD

Nr. 10

DESEMBER 1979

29. årgang

No koma Guds englar med helsing i sky

Alle dykk borna rundt ikring i små og store grender i Orkdal har vel allereide øvd på denne salmen mange gonger no i tida framfor jul. Dagane har dykk tellt oppatt og oppatt avdi dei gjekk så altfor seint. Då far endeleg ein dag var avstad og henta juletreet da bobla det nok heilt over for dykk. Det var omlag som med mors kaffekjel. Når kaffen er blitt for ivrig og varm så boblar og koker den over. Såsnart dykk fekk sjå far med treeet så jubla dykk og sprang ikring han avdi hjartet var heilt fylt av glede. Heilt uråd vart det å sitta stille i to minutt, for no kom jula.

Om eg no spurde dykk born kvifor vi er så glade framfor jula, så veit dykk det alle. Mor fortalte dykk det alt dengongen dykk var bitte-bitte små. Vi er så glade fordi Jesus Kristus har fødselsdagen sin juleaften. Dykk hugser nok også at foreldra hans var på vitjing i Betlehem då han vart fødd. I denne byen var det nett då sa mange menneske og trøngt om plassen at Maria og Josef ikkje hadde fått skikkeleg husrom, men berre ein stall å taka inn i. I denne stallen vart Jesus fødd. Maria hadde ikkje

JULEKVELD

Kvar julekveld eg syng av glede
og kjenner meg så signa rik.
Guds son som barn vart fødd hennede
for skulda mi — Han meg vart lik.
Kvi skulle eg då ottast meir?
Han frelste meg og mange fleir.

Eg les det høgt i bibelordet,
Gud elskar meg slik at han gjev
sin son som lam til offerbordet.
Ei kjærleiks von, ei tru eg hev.
Kvi skulle eg då ottast slik?
som Jesus fekk verta lik.

Mi synd var stor som høge fjellet,
eg dømd og slegen, einsam sto.
Då tok han over sjelstellet.
Å Frelsar min, kor du er go!
Kvi skulle eg då ottast her,
når Jesus Kristus har meg kjær?

A sæle englehærars vrimmel
med gledesbodskap: «Fred på jord!
Ein Frelsar komen er frå Himmel,
Med menneskja Guds hugnad stor».«
Kvi skulle eg då ottast her
som syngja kan: «Guds æra er».

K. R.

nokon annan stad å legga guten sin enn opp i forbåsen til eit av dyra der i stallen. Likevel var nok Maria veldig glad over at guten var fødd, og endå gladare vart ho nok då det seinare på kvelden kom tri kongar frå nokre land langt borte for å sjå på guten hennar. Desse kongane hadde med seg rike gåver til Jesus og dei tilbad han. Desse kongane hadde nemleg lang tid føre-ått fått vita av Gud at Jesus, Guds son skulle verte fødd. Slik så ville dei avstad for å få sjå denne kongssonen av Davids aett. Gud sjølv tente ei stjerne som skulle leida dei rett veg. «Stjernen ledet vise menn, til den Herre Kristus hen», veit dykk vi syng i ein julesong. Men enda kom det nok fleire gjester til Maria og Josef i stallen denne kvelden. Nokre gjøtarar som passa ein saueflokk utanfor Betlehem fekk høyra den aller første julesong som har vore songe på jord. Ja, du veit nok at det var englar som song den. Ikkje to, eller tri englar, men ein himmelsk hærskare, står det. Veit du kor mange det er i ein hærskare? Å nei, det er det vel ingen som veit. Det er så mange at dei fylte heile

(Forts. s. 2)

SLEKTTERS GANG**Døpte****Orkdal.**

- 02.11. Egil Reberg (d. domk. i Tr.h.)
04.11. Bjørn Sverre Linge (d. Rissa k.)
25.11. Robet Selnes
Ola Heien Solem
Eva Anita Sæthre

Orkanger

- 18.11. Oddbjørn Midttømme
Martin Ulvær
Merete Røli Brandli
Asgeir Skålholte
Tone Pedersen
Kim Grande

Vigde**Orkland.**

- 17.11. Ove Roar Buan og
Sigrid Anita Rye

Døde**Orkdal.**

- 02.11. Arnold Evjen f. 1923
05.11. Jakob Samskott f. 1907
06.11. Henrik Aunemo f. 1887
13.11. Marta Knutsen f. 1895
19.11. Oline O. Furuhaug f. 1895
21.11. Gurine Bakken f. 1903
John Ry f. 1906

Orkanger

- 01.11. Margit Breunig f. 1904
02.11. Peder Størseth f. 1909
08.11. Edmund Henden f. 1909

No koma Guds englar ---

Forts. fra s. 1

himmelkvelven og ingen kunne telle dei alle. Da måtte det vera ein sværande fin song dette koret song. Enno kan menneska fyrste verset på denne englesongen. Om du tar med deg mor og far til kyrkja ein søndag, så får dykk heilt sikkert høyra den. I kvar einaste gudsteneste så syng vi dette verset: «Aere være Gud i det høgste, og fred på jorda i mennesker Guds velbehag».

Då gjætarane hadde høyrd denne songen sprang dei så snøggt dei kunne til stallen for å få sjå barnet. Og då skal eg tru det vart trønt om plassen, når heile gjætarflokken kom. Men Maria og Josef ordna så alle fekk koma inn.

Og no vil eg spørja dykk borna. Veit dykk kvifor Jesus kom til jord? Han kom for å være Frelsar for oss menneska. Han kom for å taka straffa for alt det vi menneske gjør gale. Det gjorde han på krossen. Så kom også Jesus for å gjera oss snille, og han kom for å frelsa oss til sitt rike. På skolen har dei største av dykk lært eit skriftord som vi kallar DEN LILLE BIBEL. Johs. 3. 16. Dette ordet fortel oss menneske nøyaktig kvifor Jesus vart fødd for 1979 år sidan: «Så har Gud elskar verda at han ga Son sin den einborne, forat kvar den som trur på Han ikkje skal fortapast men ha evig liv».

Søndag er kirkedag
Skal din plass
stå tom?

Julebod

Ein gong for lenge sidan
Guds englar song i sky:
Halleluja! Jordeborni
Guds fred no få på ny!

Velsigna Himmelonen
kjem med frelsarbod!
Halleluja! Han er no komen
som leida vil vår fot!

Halleluja! Halleluja!
Frelsaren er født!
No kan me etter vinna
Fred i all vår naud!

M. A.

GAMLE ORDTAK

Få ord og fyndige — er bedre enn mange og myndige.

Den som trur at ein kan utretta alt med pengar — kan freista å flyga utan vengar.

Arbeid gjev kort dag og langt liv.

Rikdom er som saltvatn — dess meir du drikk — dess tytare vert du.

Ein gong sett — er ti gonger tenkt.
Betre føre var enn etter snar.

Uta blank — inna krank.

Tider skal komme,
Tider skal henrulle,
Slekt skal følge slekters gang,
Aldri forstummer
Tonen fra himlen
I sjelens glade pilgrimssang.

MENIGHETSBLAD

for Orkdal prestegjeld

7330 Sverdmo

Utgitt av sokneråda i Orkdal

Redaksjonsnemnd:

Gunerius Kjøren Jorhild Ljøkje

Agnes Singstad

Redaktør:

Kaare Rogstad

Kasserar:

Einar Garberg, 7320 Fannrem.

Postgironummer 3 26 87 29.

Takk for gåver og kontingent.

Ekspedisjon:

Sigmund Gjelsvik, 7300 Orkanger.

Sverdmo Prenteverk A/S, Sverdmo
7330 Sverdmo.**Romvitenskapen og Bibelen**

Et nytt bevis for at de mest utrolige ting i Guds ord er fullt pålitelige.

Vet de at romfartssentrene er opptatt med å bevise at det som noen kaller bibelske «myter» er sannet? Harald Hill, direktør for Curtis Engine Company i Baltimore og rådgiver i romforskningsprogrammene, forteller følgende:

«Jeg tror at en av de mest fantastiske ting som Gud har for oss i dag, hendte nylig våre romfarere og verdensromforskere i Green Belt, Md. De holdt på med målinger av solas, månens og planetenes posisjoner i verdensrommet og hvor de ville befinner seg om 100 år fra nå. Vi må vite dette så vi ikke sender opp en satellitt og risikerer at den siden kolliderer med et eller annet under sitt kretslopp. Vi må planere satellittens bane for hele dens levetid. Vi må regne ut hvor planetene vil være, så det hele ikke mislykkes.

Forskerne kjørte århundrer computermålinger for århundrer fram og tilbake gjennom datamaskinen, men kom ingen veg. Computeren stoppet og viste rødt signal. Dette betyddet at noe

var galt enten med opplysningene den ble matet med, eller klassifiseringsstandardene. En kalte inn serviceavdelingen, som fant alt i orden. «Hva er galt», spurte sjefsoperatøren for IBM. «Vi er kommet til at det er en dag borte i verdensrommet i den forløpne tiden.» Alle klodde seg i hodet. Det var ikke noe svar.

En «religiøs» mann i gruppen sa: «Vet dere, da jeg gikk på søndagsskolen, talte de om at sola en gang sto stille!» Ingen trodde ham, men de hadde ikke noe svar og sa: «Vis oss det!» Mannen fant fram Bibelen og slo opp i Josvas bok, kap. 10, hvor de fant en latterlig beretning for alle med sunn fornuft. Der leste de at «Herren sa til Josva: Vær ikke redd dem (fienden)! Jeg har gitt dem i dine hender, ikke én av dem skal kunne stå seg mot deg» (vers 8). Josva var engstelig fordi han var omringet av fienden og for at denne ville overfalle dem i mørket. Så Josva ba Herren la sola stå stille.

«Og sola sto stille, og månen (Forts. s. 20)

Takkar du?

Borna får ofte dette spørsmål. Takka du? Dette spørsmål er det turvande å kome med til oss som er vaksne og ferdast i kyrkje og bedehus også. For han som hører alt får høre akk og lite takk. Nå skal vi andsynes dette spørsmål ikkje vere så opptekne at vi berre tenkjer på dei andre. Kva må du og eg svare når vi får dette spørsmål. Takkar du? Den som då lyt svare det er lite eg takkar Gud. Det er mest akk og lite takk som kjem frå meg.

Den som må svare så må kome i hug at Gud i sitt ord har pålagt oss og takke han, og vi skal takke for alle ting. 1. Tes. 5 - 18. Den som ikkje takkar Gud for alle ting, gjer synd, for da kjem ein i motsetning til Guds ord. Og synd må erkjennast og bekjennast om den skal kome bort. Når vi stoggar fram for dette at vi skal takke for alle ting, så har den tanke lett for å kome. Det er umogleg og eg greier ikkje å takke for alle ting. For det første må vi da kome i hug: Er det umogleg å takke Gud for alle

ting, så hadde det ikkje stått i vår bibel at vi skal gjere det. Dette å takke for alle ting kjem i eit anna lys når vi stoggar ved Rom. 8 - 28. Alle ting tener dei til det gode som elskar Gud, da må vel Gud ha rett til å krevje at det vert takka for alle ting. Ser ein at det har vore mykje akk og krav til Gud, og lite takk, da lyt ein i bøn vende seg til Gud og erkjenne og bekjenne at ein har synda mykje med dette, og ikkje takka. Gjer ein det så vil ein få synds tilgjeving, og da blir det som dette vitnemål ber bod om. Eg såg berre grunn til å klage,

L. B. Aasen

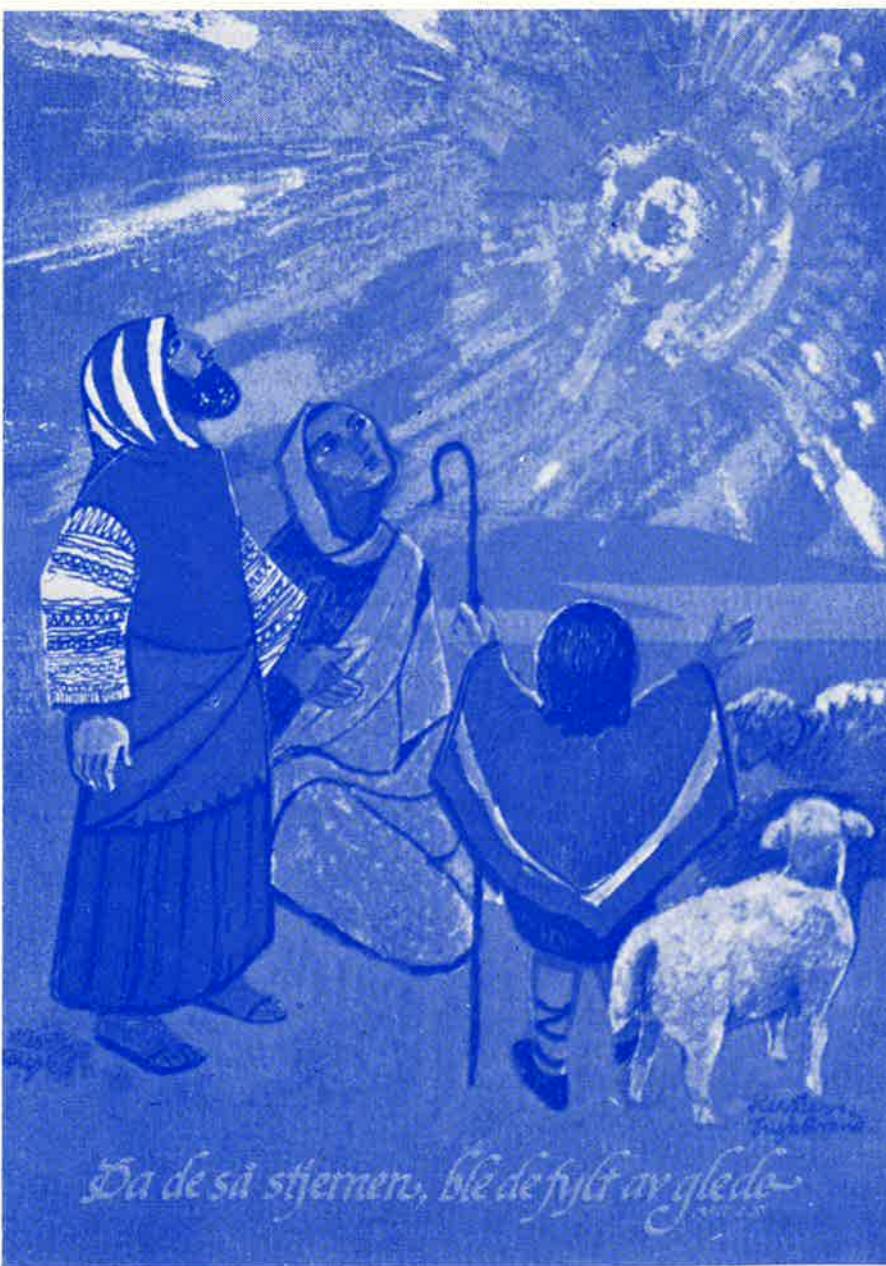
Den hellige natten

Av Selma Lagerløf

Det var juledag, og alle var kjørt til kirke unntagen farmor og jeg. Jeg tror vi var ganske alene i hele huset. Vi hadde ikke fått lov til å kjøre med, fordi den ene var for gammel, og den annen ikke gammel nok. Og vi var begge to bedrøvet over at vi ikke kunne komme med og høre fro-

prekenen og se julelysene. Men som vi satt der i vår ensomhet, ga farmor seg til å fortelle:

Det var engang en mann som gikk ut i den mørke natt for å låne ild. Han gikk fra hus til hus og banket på. Kjære hjelp meg, sa han, min kone har nettopp

født et barn, og jeg må tenne ild opp for å varme henne og den lille.

Men det var dyp natt, så alle mennesker sov. Ingen svarte ham. Mannen gikk og gikk. Til slutt oppdaget han et lysskjær som av ild langt borte. Han vendte da sin skritt i den retning, og så skjæret kom fra et bål som brente på marken. En mengde hvite får lå og sov omkring ilden, og en gammel gjeter satt og voktet hjorden.

Da mannen som ville låne ild, trådte hen til fårene, så han der lå tre store hunder og sov ved gjeterens føtter. De våknet alle tre da han kom og åpnet sine store gap som om de ville gjø, men der hørtes ikke en lyd. Mannen så at de reiste børster, han så at deres skarpe tennar skinte hvite i ildskjæret, og at de for løs på ham. Han følte at en av dem slo tennene i hans ben og en i hans hode, mens den tredje bet seg fast i hans strupe. Men kjevene og tennene som hundene skulle bite med, ville ikke lysre dem, og mannen led ikke den minste skade.

Nå ville mannen gå videre for å få det han var kommet etter. Men fårene lå så tett opp til hverandre — rygg mot rygg — at han ikke kunne komme til. Da trådte mannen opp på fårenes rygg og gikk over dem hen til ilden. Og ikke ett av dem våknet eller rørte på seg.

Da mannen var nådd nesten helt hen til ilden, så gjeteren opp. Han var en gammel, gretten mann, uvennlig og hård mot alle mennesker. Da han så en fremmed nærme seg, grep han en lang spiss piggstav som han pleide å støtte seg til når han jaget fårene på gress — og kastet den henimot mannen. Og piggstaven for hvinende like mot ham, men

Forts. s. 6

Søndag er Herrens dag

«Herrens dag» er dagens nye navn i Det nye testamente. Oppstandelsen og Ånds-utgydelsen gjorde alt nytt, også hviledagen. Kristus er selv solen som legger dagen i glans. Men nettopp som sådan er og forblir han også «Menneskesønnen» som er Herre over dagen. Vi har ingen rett til å lese hans berømte ord som om det stod at «mennesket er herre også over sabbaten». Han alene rår både over sabbaten og over oss.

Og i dette «Herrens dag» ligger kanskje til sist det hele best uttrykt. Vi kan ikke ha noen Herrens dag før vi har en Herre. Og vi praktiserer Herrens dag rett akkurat i samme grad som vi realiserer det rette tjenestens forhold til Kristus som Herren over alle våre dager.

Johannes Smemo.

Hver dag møter jeg oppgaver som skal løses. Nå gleder jeg meg til disse oppgavene, er spent på hva de inneholder og om jeg kan klare dem.

Før trodde jeg det var best å komme unna en oppgave, være syk når det var prøver på skolen, være borte når noe skulle gjøres. Nå har jeg lært at hver eneste oppgave jeg får, hjelper meg til å vokse, lærer meg å leve helt. Noen ganger blir vi tvunget til å gå utenom, men best er det hver gang vi virkelig får prøve kreftene, styrke kreftene.

Juks er en måte å komme unna på, men juks er også et tap. Dagens oppgave er ferdige. Jeg stryker dem ut. Men heldigvis: I morgén møter jeg nye!

Vart svar skuldig.

Ein gong Voltaire var på vitjing i Prøyssen tala han vyrdlaust om åndellege og evige ting. Til slutt sa han:

— Eg sel plassen min i himmelen for ei mark!

Ein framståande mann i laget greip ordet og sa:

— Min herre. No er De i eit land som har ein gamal regel om at ein som vil selja noko, lyt godtgjera eigendomsretten til det han byd ut til sal. Kan de godtgjera at De har ein plass i himmelen? I so fall og soframt De vil selja han er eg for min part viljug til å kjøpe han for kva det skal vera.

Det vert fortald at Voltaire vart han svar skuldig.

I «Denne søte juletid» tar vi med et lyst minne fra i sommer. Det er pensjonister og andre fra Orkanger som er samlet på trappa foran Søvassli Ungdomssenter. Vi som var med sier: takk for sist. Samtidig minner vi om at eldretreffene i Askeladden fortsetter og du som har lyst er velkommen.

Den hellige natten - -

Forts. fra s. 4

innen den traff ham, bøyde den til siden og suste forbi ham langt ut på marken.

Nå kom mannen hen til gjeteren og sa til ham: Kjære hjelp meg, og lån meg litt ild hos deg! Min hustru har nylig født et barn, og jeg må ha ild for å varme henne og den lille.

Gjeteren hadde mest lyst til å si nei. Men da han tenkte på at hundene ikke hadde kunnet gjøre mannen noe ondt, at fårene ikke hadde løpt sin vei, og at hans piggstav ikke villet felle ham, ble han så underlig redd og torde ikke nekte ham hva han forlangte. «Ta så meget du behøver», sa han til mannen.

Men ilden var nesten utbrent. Det var ikke en eneste brann tilbake, bare en stor haug med glør, og den fremmede hadde hverken skuffe eller noe annet han kunne bære de glødende kull i.

Da gjeteren så det, sa han: Ta så meget du behøver! Og han gledet seg over at mannen ikke kunne få noen ild allikevel.

Men mannen bøyde seg ned, samlet glørne opp av asken med sine bare hender og la dem i kappen sin. Og glørne brente ikke hans klær da han rørte ved dem, heller ikke svidde de hans kappe, men mannen bar dem bort som om de hadde vært nötter og epler.

Da nå gjeteren som var så ond og sint menneske, så alt dette, spurte han forundret seg selv: Men hva er da dette for en natt, siden hundene ikke biter, fårene ikke lar seg skremme, spydet ikke dreper — og ilden ikke brenner? Han kalte den fremmede tilbake og sa til ham: Hva er dette for en natt? Og hvorav kommer det at alle viser deg barmhjertighet.

Da svarte mannen ham: Jeg kan ikke si deg det når du ikke kan se det selv. Og han skyndte seg bort for så hurtig som mulig å skaffe sin hustru og barnet varme.

Men gjeteren sa til seg selv, at han ville ikke tape mannen av syn, før han fikk greie på hva

alt dette skulle bety. Han reiste seg opp og fulgte etter mannen, til han kom til det sted hvor han hørte hjemme.

Da så gjeteren at mannen ikke hadde så meget som en hytte å bo i. Men han hadde sin hustru og barnet liggende i en klipphule, hvor det ikke fantes annet en de bare, nakne stenveggene.

Men gjeteren tenkte at det stakkars uskyldige barnet kanskje ville fryse i hjel der i grotten, og skjønt han var en hård mann, ble han rørt og tenkte han ville hjelpe barnet. Og han tok sin ransel ned av skuldrene, og ut av den tok han et hvitt og bløtt fåreskinn, ga det til den fremmede mannen og sa at han skulle la barnet sove på det.

Men i det samme øyeblink var viste at også han kunne være barmhjertig, ble hans øyne opplatt, og han så hva han før ikke hadde kunnet se, og han hørte hva han før ikke hadde kunnet høre.

Han så at rundt omkring ham sto en tett ring av små hvite engler med sølvhvite vinger. Og hver av dem hold en strenglek i sin hånd, og alle sang de med høy røst at i natt var Frelseren født, han som skulle frelse verden fra deres synder.

Da forsto han hvorfor alle ting var så glade i denne natt, og at de ikke ville gjøre noe ondt. Og det var ikke bare rundt gjeteren englene sto. Over alt hvor han vendte sitt blikk, så han dem. De satt inn i grotten, og de satt utenfor på fjellet, og de fløy under himmelen. De kom gående i store flokker henover veien. Og når de kom forbi grotten, ble de stående for å kaste et blikk på barnet. Det var slik en uendelighet av jubel og glede og sang og lek. Og alt dette så han i den mørke natt, hvor han før ikke hadde kunnet skimte noe som helst. Han ble så glad over at hans øyne var blitt opplatt, at han falt på kne og takket Gud.»

Men da farmor var kommet så langt, sukket hun og sa: Men hva gjeteren så, det kan vi også se, for englene kommer flyvende ned fra himmelen hver julenatt, hvis vi bare får øye på dem.

Og så la farmor sin hånd på mitt hode og sa: «Dette må du ikke glemme, for det er like så sant som jeg ser deg og du ser meg. Det er ikke lys og lamper det kommer an på, og det er ikke måne og sol som er det vesentligste, men det som er fornødent, er at vi har øyne som kan se Guds herlighet.

Deilig er jorden,
Prektig er Guds himmel,
Skjønn er sjelenes pilgrimsgang!
Gjennem de fagre
Riker på jorden.
Går vi til paradis med sang.

Englene sang den
Først for markens hyrder;
Skjønt fra sjel til sjel det lød:
Fred over jorden,
Menneske fryd deg!
Oss er en evig frelses født!

Presten og sjukehuset

Heil frå sjukehusets første tid dengong sengetalet var lite og talet på tilsette var oversiktleg — har soknepresen vore sjukehusprest. Kvart etter som sjukehuset vokste og fekk mange avdelingar og opp mot andre hundretalet pasientar, sa det seg sjølv at soknepresten åleine ikke kunne makta sjukehusenesten fullgodt. Dei siste åra har difor både res. kap. og kalls. kap. og kateket tatt sine vakter på sjukehuset på lik line med soknepresten. Frelesesoffiseren har også hjelpt til.

Tenesten på sjukehuset dreier seg om tre slag tenester.

1. Mest lagt merke til av pasientane blir vel andaktene. Kvar onsdag året igjennom er det andakt på ein av avdelingane og med overføring på sjukehusets høgtalaranlegg. Desse andaktane er svært godt besøkt om enn ikkje like stabilt til kvar tid. Ein kan fort sjå om det er mange oppgåande sjuke eller ikkje.

2. På andaktkveldane vil presten stå til disposisjon for avdelingane i ca. 2 timer. Slik er det vel helst at dei tilsette på sjukehuset legg merke til at presten har sin vandring omkring. Ugjerleg er det sjølvsagt å vitja alle rom. Det prøver vi ikke på heller, men vi får på forskjellig vis informasjoner om kven som ønsker vitjing eller som treng det. Her kan vi ikkje fullgodt nok rosa sjukepleiarane og helst da avdelingssjukepleiarane for god formidling. Men ofte er det også dei pårørende som gjev presten melding om folk som ønsker besøk.

3. Den tredje tenesten, som kanskje resepsjonens folk mest legg ans på, er når presten blir oppringt om ei vitjing det hastar med, dette som på fagspråket kallas soknebod. Anslagsvis ein fjerdedel av purringane frå sjukehuset gjeld spørsmål om nøddåp. Resten var da tilkalling til pasientar som anten ville ha nattverd eller kjente stort behov for å få samtale med nokon som kunne hjelpe dei til å «finna vegen til

Guds rike» — for å sitera ei pasientuttale. Forøvrig kan det vera høgst forskjellige vanskar mennesker vil tale med presten om. Det varierer frå det vi kan kalle rein sjølesorg, til spørsmål i sosialsektoren og reint medmeneskelege, kvardagslege ting.

Symtomatisk er det at sjuke som har sine pårørende så langt borte at dei sjeldan og aldri får besøk, treng prestens vitjing først.

Så mykje kan ein segja om prestane sitt virke på sjukehuset vårt at vi nok ikke greier å dekke det heile behov, om vi aldri så gjerne ville. Kvar einaste gong vi går heim frå sjukehuset, så har vi noko som nærmer seg dårleg samvit, avdi vi veit så mange fleir som både ynskjer og treng besøk. Men så kjänner ein si eiga begrensning og må eingong bryta av. Veks sjukehuset vårt aldri så lite til, så må vi få ein eigen sjukehusprest. Eg som skriv dette er heilt viss på at når vi no har fått sjukeheimen på Fannrem fullt med 100 pasientar så skulle eg ha hatt alle dagar fyllt med sjølesøgararbeid der og på sjukehuset, om eg berre kunne ha nyttida slik.

Alle pasienter som vert innlagt på sjukehuset får ein folder utlevert der alt dei treng vite om sjukehuset og rutinen der — står. Om prestetenesten står det:

Andakter:

holdes på faste steder, til bestemte tider og kan høres over puteradioen.

Se oppslag eller spør pleipersonalet. Dessuten holder kor og musikklag møter og besøker de enkelte avdelinger.

Nattverd meddeles gjerne på sykerommene. Kontakt med prestene fås også gjennom sykepleier. Vær ikke redd for å be sykepleier gi beskjed til presten om at besøk ønskes.

Kjolen
finner De hos

Dagny Korsli A.s
BARDSHAUG
Tlf. 80 395

**OPPFOTOGRAFERING
AV GAMLE BILDER**
Gjer familieveggen komplett.
Vi hjelper Dem med dette.

Fotograf Kvarsnes
Plater og musikkassetter
stort utvalg i gitarer.
Tlf. 80 356 Orkanger

Svorkmo Prenteverk A/S
Vend Dykk til oss når det
gjeld trykking av blad, tids-
skrifter, forretningstrykk
mm.
Telf. og post: 7330 Svorkmo.

**SØVASSKJØLEN
FJELLKIRKE**
postgiro 3675436 GJØLME.
EI KIRKESAK FOR ALLE
I ORKDAL.

Trelast og bygningsartikler på lager.
Gunstige priser

**Orkdal
Sag & Høvleri**
Tlf. 82265

Joh. Gjønnes

Mek. Verksted - Jernindustri A/S

Produksjon av maskiner og redskap for landbruket.

**LOKALINFORMASJON
TIL «LAVPRIS»**

Pr. termin (4 mnd. kr. 60,—
Pr. år ..... kr. 180,—

Sør-Trøndelag

7300 Orkanger

SKOTØY
for hele familien.

Ingv. Solbu eftf.
Orkedalsveien 71
7300 Orkanger
Tlf. 80116

Din VAG forhandler
Grendahl Auto %
Fannrem - Tlf. (074) 82590

Per Asphjell

gammelklokken ved Grøttekyrkja var ein av dei som frå vår bygd kom i tysk fangenskap under den siste verdkriga. Han og huslyden hans budde den gongen i Brattlia i Solsjøbygda. Det heile tok til ein haustkveld i 1943 med at P. A. hjalp ein tysk soldat som hadde desertert til å koma vidare. Soldaten vart seinare tatt i Gauldal og under pinsame forhør kom det for ein dag at P. A. mellom andre hadde hjelpt han. P. A. har seinare skreve ei bok om hendingane og Menighetsbladet har fått lov til å sitera bruddstykker frå boka.

I fengsel.

Det var tredje juledag 1943. Me var ferdig med høgtidsdagaene, men me heldt helg denne dagen óg. Me kosa oss inne heile huslyden, mann, kone og born. Etter middag ville eg gå ein tur til Espåsen, fremste garden i gronda. Da eg gjekk forbi barndomsheimen min, Klemmetsmoen. Eg ynta frampå om å få sjå innom folket mitt, men nei, dei gav ikkje lov til nokon kontakt.

Vollan.

Da me kom til Trondheim, var me ein snartur innom Feldgendarmeriet på Lade. På venteromet der trefte eg fleire karar som var til forhør i same saken. Somme frå Hølonda og somme frå Gauldalen. Ein av dei som eg vart serleg god ven med, var Erik Bollandsås. Det var hos han rømlingen sat og fekk seg mat, da dei tok han.

Me fekk såleis ei stund til å områ oss, om det var så dei ville taka meg med seg att. Eg kunne sjølvsgåt ha gjøymt meg vakk. Eg kunne ha teke skia og stroke til skogs eller til bygds. Men slikt var det ikkje nokor hjelp i. Det ville nok berre gjera det verre for dei andre. Eg ville heller ikkje tru at saka var så alvorleg at det skulle føra til fangenskap.

Det var ei trist stemning i stua, da me såg denne utrivelege, grønkledde hopen koma oppover gardsvegen. Dei gjorde sannleg ein brå ende på julegleda vår.

Eg laut gjere meg i stand og følge med ein gong. Eg kledde meg i skibukse, tjukke hosor og beksaumsko. Ovantil tok eg på meg ei varm luskofte som kona

mi nyss hadde strikka å meg og utanpå der ei skinentrøye. Det synter seg mange gonger seinare at det var bra å vera godt kledd. Eg fekk lov til å ta med meg ein ryggsekk med ymse utstyr i.

Det var ei tungsam stund da me drog ut døra. Eg måtte tenke på eit bilet som hang på veggen heime, da eg var gutonge. Det synter ein soldatkledd kar med pakka ransel. Kring han sto kone og to tri born og gret. «Soldatens avskjed» stod det under.

Karane gjekk berre til fots. Det var svært glatte vegar ned mot dalen, så dei hadde sett att bilen på Talleråsen. Da me kom til Grø, fekk Johan ordre om å sele på hest og skyss oss vidare. Han tok Blakken og langslåen og gav oss frisk skyss framover Asphjell-lykkjene, forbi Solåsen og Hongslo heilt til bilen. På Talleråsen ville følget vårt inn og verme seg og høfte litt på før dei kjørte til byen. Nede i Orkdalen kjørte me forbi barndomsheimen min, Klemmetsmoen. Eg ynta frampå om å få sjå innom folket mitt, men nei, dei gav ikkje lov til nokon kontakt.

Vollan.

Da me kom til Trondheim, var me ein snartur innom Feldgendarmeriet på Lade. På venteromet der trefte eg fleire karar som var til forhør i same saken. Somme frå Hølonda og somme frå Gauldalen. Ein av dei som eg vart serleg god ven med, var Erik Bollandsås. Det var hos han rømlingen sat og fekk seg mat, da dei tok han.

Om kvelden vart me alle innsatt på Vollan. Fengslet var overfylt, og me vart lagt på flatseng oppå på kvisten. Det var eit stort rom som gjekk over heile bygninga. Over hovudet på oss var det røstbukkar og takåsar. Eg tenker me var millom 80 og 100 mann strødd utover det store golvet.

Da me hadde kome oss til ro på treullputane våre, tok eg fram lommetestamentet mitt og las litt i det. Etterpå smetta eg det opp i ein av bekksaumskoene mine som stod ved hovudgjerda.

Erik, som låg straks bortanfor meg, var vitne til dette. Han retta handa mot skoen og spurte: «Kva har du der?» «Testamentet mitt, vil du låne det?» sa eg. Han gav meg ein varm smil og sa: «Eg har eit sjølv.» Å, tenkte eg, du har den trøsta du og. Eg kjente meg ikkje lenger åleine millom alle desse framande. Etter dette vart det så trygt og godt å legge seg til å sove. Det sanna seg det som står i Ordspr. 17. 17. «Det blir fødd ein bror til hjelp i nød.»

Erik og eg fekk mykje med kvarandre å gjera. Seinare på vinteren, i fengslet på Dombås, vart me sitjande toeine på selle, og eg hadde mykje glede og utbyte av samværet med denne røynde kristenbror.

Dombås.

Ein dag først på nyåret 1944 vart alle som hadde med Henzesaka å gjera samla saman og sette på toget til Dombås. Alt i alt var det 10 - 12 mann som kom frå bygdene sør for Trondheim. Ein av naboane mine var og med. Attåt dette hadde dei henta to mann frå Kristiansund. Det var framleis folk frå militærpolitiet som vakta oss. Det var ei trøst at det ikkje var gestapo. På toget fekk eg plass attmed ein ung feldgendarm, som hadde vore med den dagen dei henta meg inn i Brattlia. Han gav seg i snakk med meg, og kom inn på denne turen han hadde vore med på til heimen min tredje juledagen. Det hadde sett seg fast eit-kvart i minnet. Hendinga hadde gjort inntrykk på han. Dette at dei hadde trengt seg inn i ein einsleg, fredeleg heim langt inni marka og ødela ein idyll. Han hadde merkt seg kor fortvila kona mi var, og kor forskremt borna tedde seg. Han ville visst gjerne eg skulle sjå det slik at det var ikkje av eigen fri vilje han hadde vore med.

På Dombås hadde tyskarane ein stor brakkeleir i ein furuskog tett nedom kyrkja. Der hadde dei og eit soldatfengsel. Eg kalla det soldatfengsel, for det synter seg at dei i dette fengslet hadde

svært mange av sine eigne som hadde forbrote seg på ein eller annan måte. Eg trur militærdomstolen, som heldt til der, hadde fullt opp å gjera med saker frå Wehrmacht.

Det var ei fengselsavdeling i to høgder bygd av tre. I første høgda var det ein gang etter midten og seller til både sider. Andre høgda var ikkje ferdig innreidd, men såg ut til å skulle få same skapnad. I sidefløya var det rettsal. Mot bakveggen der var det eit oppbygg, podium. Der stod eit langt bord og høgrygga stolar til domarar og lakeiarar. Bak dei oppe på veggen var det eit hakekors og ein tysk ørn i stort format.

Da me kom til fengslet om kvelden, vart me grundig ran-saka. Dei tok millom anna av oss skoene og slo dei hardt i golvet, for å sjå om me hadde gjømt vekk eit eller anna der. Etter denne ransakinga vart me putta to og to på selle. Naboen min og eg var eit stykke bak i køen. Da me såg korleis dei gjorde det, vart me samde om å halda oss nær kvarandre, så me kunne få rom saman.

Eg vart ført bort først, og da eg kom inn på sella sat alt Erik kjenningen min frå Vollan der. Det var gledeleg. Det var slett ikkje kleinare å få han til selle-kamerat. Da døra vel var stengt attom meg, sa han: «Så du kjem no, ja. Eg sat nett og bad til Gud eg no at du måtte koma.»

Denne hendinga vart for meg ei påminning om at det var ikkje vår vilje, heller ikkje var det tyskarane sin som skulle skje. Det er ei høgre og sterkare makt som tek seg av oss, og som let alt skje etter sin vilje på tross av alle andre makter. Dette var ein ting eg fekk erfare mange gonger i tida som kom.

Eg visste ikkje da kva eg skulle møte av fangenskap og plagar, men eg har tenkt på det etterpå: Eg trong denne tida på Dombås saman med ein eldre og røynd kristen, så eg kunne bli styrka i trua, og få den tiltru til Guds allmakt som seinare heldt meg

oppe under mange slag vanskelig tilhøve.

Her i fengslet fekk me gå i eigne klær, men alt anna me hadde, måtte me gjeva frå oss. Ikkje ein gong det vesle lommetestamentet fekk eg ha. Det var eit sakn, men det gjorde ikkje så mykje likevel. Erik kunne så mykje av Bibelen utanboks, så me vart aldri «matlaus» på den måten. Det var ei glede og ein styrke å vite at me hadde noko verdfullt som desse maktglade folka ikkje kunne ta frå oss. Erik var og ein god songar, og han hadde mange åndelege viser og songar i hovudet. Men det var ikkje lovleg å synge. Hørte vakten song frå sella, kom det ein og banka i døra. Heilt stilt vart det no likevel ikkje. Me kunne synge pianissimo. Eg lært fleire songar av Erik der. I det heile, me hadde ei gild tid i lag, og det var heller høgt under taket i det tarvelege rommet somme gonger. Når me bad saman og nynna «Blott en dag, ett øyeblikk om gongen ... » så hadde me det godt.

Båe to tenkte me mykje på dei me hadde heime, men me visste at Han som var med oss, han visste også om dei.

Nr. 787

FORSIKRING

Hus, hytte, innbo, motorvogn, båt, maskiner, avling. Landbruk, butikk, industri. Kombinerte forsikringer. Ulykke. Reise. Ferie/Fritid. Rettshjelp. Bygningskasko. UNI-forsikring.

Livs- og pensjonsforsikring i samarbeid med livsforsikringselskapet ANDVAKE.

**Norges
Brannkasse**

Tlf. nr. 80800 - 80878

Speiderarbeidet i Orkdal

Vi opplever en opptrapping av speidervirksomheten i vår menighet som bør glede alle. Svorkmo og Evjen har både KFUK- og KFUM-speidergrupper, Fannrem har KFUM-speidergruppe og Orkanger har 1. Orkdal tropp av Norges Speiderforbund — alle i vekst.

Det er vanskelig å angi noe eksakt medlemstall, fordi det siden siste årsrapport stadig er kommet til nye jenter og gutter. Men talet for hele menigheten ligger antakelig nå på 130 - 140.

Hva kan så grunnen være til en slik gledelig utvikling? Jeg tror svaret ligger i følgende fakta:

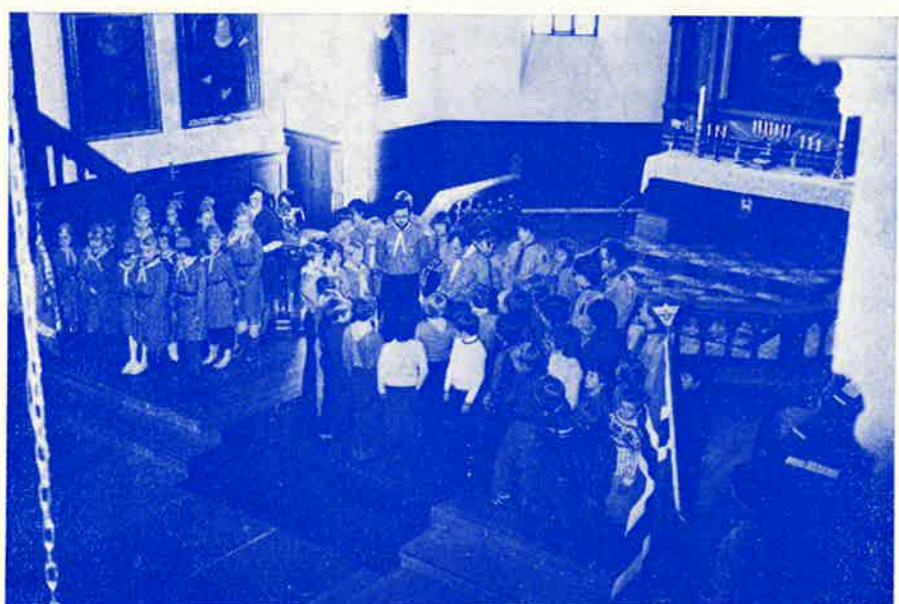
— Gud ser at Han også kan bruke speiderbevegelsen for sin riks-sak.

— Gud har kalt til tjeneste i dette arbeidet.

— Behovet for fastere normer og en mening med livet er forsterket i et materialistisk samfunn med åndelig fattigdom.

Speidere fra Orkanger, Evjen og Fannrem samlet etter opptaksseremonien.

Fra speideropptak i Orkdal kirke 28.10. d.d.

«En felles ekspansjonsplan er utarbeidet av Norges KFUK- og Norges KFUM-speidere. Som motto for denne plan har man valgt: «Ville, Virke, Vokse.»

VILLE,

Vi vil ekspandere for at flere barn og unge skal få del i speidingsens verdier; praktiske, fysiske, moralske og kristne. Mer enn noen gang er det behov for å hjelpe den oppvoksende generasjonen til å finne meningen med livet. Ekspansjon er misjon. Det er et ledd i å gå ut og gjøre alle folkeslag til Hans disipler. Har man tro på speidingsens program, må man VILLE nå stadig flere med det.

VIRKE,

Noen ganger kommer ekspansjonen av seg selv. Plutselig skyter nye skudd opp av jorda. Men normalt skjer dette bare der det er sådd og er god jord. I uthøyet mark må vi VIRKE for å nå flere. Dette gjelder både når man skal styrke eksisterende enheter (indre ekspansjon) og ved nystart (ytre ekspansjon). Det

er ønskelig at KFUK- og KFUM-speiderkretsene her går sammen om oppgavene. Det er også ønskelig og nødvendig at det blir stadig bedre kontakt mellom NKUF-kretsene og speiderkretsene.

VOKSE!

Målet er at vi skal vokse. La indre og ytre ekspansjon bli en målsetting for oss alle i tiden fremover. Gjennom denne virksomheten VOKSER vi også som kristne, ansvarsbevisste mennesker som kan gjøre en innsats i hjem, kirke og samfunn.»

A være speiderleder krever mye fritid, men det gir også velsignelser. Alle grupper i Orkdal trenger flere ledere. Fannrem kommer spesielt i vanskter til våren, da en av de to lederne skal avtjene verneplikt for 1 år. En leder alene med «ulvelflokk», «speidergruppe» og «roverlag» er nesten uoverkommelig. Til deg som føler at du som kristen vil gjøre en tjeneste i Jesu navn: Kom og hjelp oss! UNN DEG SELV Å BLI SPEIDERLEDER.

Tore Dalen

Gruppeleder i 1. Fannrem KFUM

Livets kilde

For en tid siden holdt en vitenskapsmann et foredrag i en ungdomsklasse. Gjennom bilder og tale fikk elevene se inn i naturens vidunderlige verden. Men, sa professoren; selve livet har vi ikke noen forklaring på — livets kilde. — Der står vi foran en stengt dør.

Da sa en av elevene: Herr professor: Er det bak den døren Gud er? — Professoren som var ateist hadde ikke noe svar å gi. Det er bare en eneste som har gitt svar på det spørsmål — Jesus Kristus. Han som kom fra den evige verden og levet tiden blant menneskene for at vi skal leve evigheten sammen med ham.

Når Jesus møtte de sorgende søstre i Betania som hadde mistet sin bror sa han: Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg skal leve om han enn dør.

Derfor er evangeliets budskap: «Så har Gud elsket verden at han ga sin sønn den enbårne, for at hver den som tror på han ikke skal fortapes, men ha evig liv.»

*Et liv jeg nå eier som aldri kan dø.
For Kristus, det evige liv.
Fikk plass i mitt hjerte som spirende frø.*

*Har oppreist det nedbrutte siv.
Så er da all tomhet for alltid forbli.
Tross alt hva som segnet og falt.
Mitt liv står i flor og i full harmoni.
For Kristus er nå blitt mitt alt.*

Georg Larsen

Alt i maling,
golvbelegg og gardiner.

Fannrem
Farvehandel
Tlf. 82332

FORSIKRING! !
Ta kontakt med oss.

Orkla Brannkasse
GJENSIDIGE
Tlf. 86725 - 80744

Velkommen til
julehandel hos

Arne Eriksen As.
7320 Fannrem

Velkommen til julehandel.

Orkdal
Handelsgartneri
7320 Fannrem

Gog jul ønskes alle
våre abonnenter

Orkdal Elverk

Hoff
Begravelsesbyrå
ordner alt ved begravelser
og kremasjoner
samvittighetsfullt.
Tlf. (074) 80183
Orkanger.

Festdagar med Gordon Johnsen i Orkdal

Vi var mange som såg fram med glede og forventning til å få sitte under Gordon Johnsens talerstol igjen og ta til oss av hans rike forråd av livserfaringar og gode råd. — Og 3 rike dagar vart det, ei helg vi vil minnast og arbeide med i tankane våre. — Og undrar oss gjer vi og over at ein 74 åring som ikkje har spart seg i livet, verkeleg kunne vera så vital. — Til dykk alle som fekk lytte denne gongen, og de mange som ikkje fekk oppleve det, kan eg seie: Vi arbeider alt med eit nytt besøk av Gordon Johnsen til Orkdal.

«Samlivets vitaminer» var Gordon Johnsens tema fredag kveld på Vår-heim-kveld på Svorkmo Samfunnshus. Johnsen hadde publikum i sanning med seg. Det var stilt i det nesten fullsette Samfunnshus under

Modum Bad.

Gordon Johnsen m. frue.

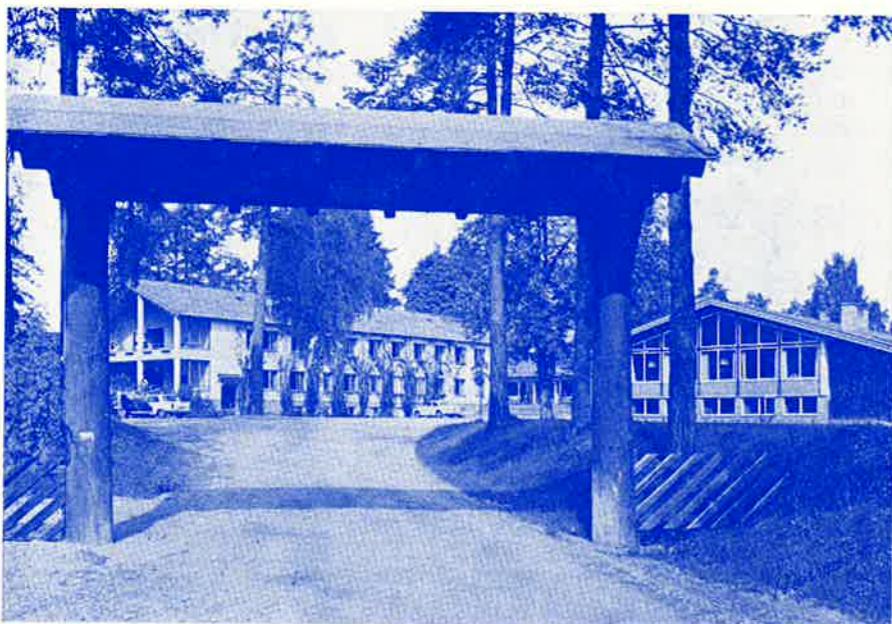
hans foredrag. Vi treng slike råd frå livets erfaring frå ein som har arbeidd med samlivet mellom mann og kone i over 40 år. Han førte oss inn i dei seks forskjellige vitaminer som han har komme fram til. Først dette med å vere open. Så fekke vi innblikk i tillitens vitamin, nærlighetens vitamin, ømhetens vitamin, trygghetens vitamin og sist men ikkje minst tilgjevingas vitamin.

Gordon Johnsen sit inne med mykje kunnskap og fletta saman med lang erfaring vert det så mykje meir livsnært for oss. — Og alle fekk vi anbefalt å kjøpe boka hans som kom ut etter TV-serien «Samlivets vitaminer».

Det var Familieutvalget i Orkland Menighet som stod som innbyder til dette besøket. Det nye starta Familieutvalget har som virkefelt å få i stand arrangement der heile familien kan vere med: Til vanleg ei samling i månaden. Men dessutan satsar vi på 4 foreldresamlingar i året, såkalla «Vår-heim-kevdar». Dette er kulturkveldar/festkveldar der alle er velkomne, men spesielt er alle for eldre velkomne.

Laurdag kveld var det så stor kulturkveld/festkveld i Megården bedehus på Fannrem med fullt hu. Her hadde Johnsen valgt temaet: «Kriser i det voksne menneskets personlighetsliv».

Her kom det fram mange nye tankar for tilhøyrarane. Han tok oss med inn i krisa som ofte kjem i 35-40 årsalderen. Det er tida da

mannen er på høgda i sitt liv. Tida der han sluttar å drøyme om å bli noko anna enn det han er osv. — Det er viktig for oss å vite kva slags kriser dei fleste menneske må gjennom leve og korleis desse krisene artar seg. Da vert vi budde på dei og kan gjennom leve krisene på ein slik måte at det vert til vokster for personlegdomen vår. Det var spesieltmannens utvikling og kriser Johnsen trekte fram denne kvelden. Han trekte så fram den andre store krisa, første del av femtiåra, da mannen ofte gjennomgår veldige brytningar i sitt kjensleliv. — Og så til slutt alderdomskrisa da livet er i ferd med å ebbe ut. — Da er det trygt å ha sikkert ankerfeste. Vere trygg på Guds nåde og kjærleik i Jesus Kristus. På ein tankevekkande måte fekke Johnsen gitt oss del i evangeliet denne kvelden.

Festdagane vart avslutta med gudsteneste i Moe kyrkje der eit par hundre var møtt fram. Her fekk Johnsen vise oss inn i evangeliet i å gi, og det vart gjeve ei fin gáve til Modum.

Men kulturkvelden hadde rikhaldig program. Vi fekk lytte til fin dikttopplesning av Asbjørg Svare. Ho las og eit vakkert dikt av henne sjølv «Fjellklokka», og så eit talande dikt om bønn.

Orkland Mannskor gledde oss med fleire songar, og Anders P. Kvaale skildra Bjørnsons «Kle

Bertel Aasen

Orkanger menighet

Tenkvel

i Orkanger bedehus torsdag 6.12. kl. 19.00. Filmen «Gjesten» vises.

Eldretreff

på Orkanger aldersheim lørdag 8.12. kl. 17.00. Sang av Orkanger musikkklag. Sogneprest Olsen deltar. Alle eldre på Orkanger er som vanlig velkommen.

Orkanger Indremisjon

har bibeltime hos Edith og Egil Singstad torsdag 13.12. kl. 20.00. Audun Slettahjell taler over temaet: Tro og gjerninger.

Menighetens juletrefest

blir arrangert i Orkanger bedehus fredag 28.12. (4. juledag) kl. 18.00. Musikk av familien Kiplesund. Tale ved Ottar Kiplesund.

Rute for konfirmasjonane 1980.

- 04.05. Konfirmasjon i Moe k.
- Konfirmasjon i Orkanger k.
- 11.05. Konfirmasjon i Geitastrand k.
- Konfirmasjon i Orkdal k.

Telefonliste

- Soknepresten i Orkdal 82142
- Res.kap. i Orkdal 84188
- Kalls.kap. i Orkdal 80589
- Erling Hoff, organist 80472
- Jakobsen, organist 84267
- Sjømeling, organist 82322
- Indergård, klokker 84533
- Kjøren, klokker 83453
- Engen, klokker 82435
- Fandrem, kirketener 82476
- Stokke, kirketener 80564
- Sandstad, kirketnar 84158

Gunnar Melås

Ass. handelsforretning

Mobil diesel, bensin og olje.

STOKKHAUGEN

Tlf. 83829

Kr. Soligård

Aut. Rørlegger

7300 Orkanger

En god jul ønskes alle.

Familien samlet i jula?

Bestill time for fotografering.

Fotograf J. Sødahl

Tlf. 80259

Orkanger

Alt i driftsmidler
til landbruket

as GUNNAR BIRKELAND

Trondheim

Toro og Ariens
snøfresere
salg og service

Einar Snøsen & Co.

Tlf. 82197 - Fannrem

Orkdal Meieri

Tlf. 074/82100

7320 Fannrem

Orkland menighet**Juletrefestar**

2. juledag kl. 16.00: Søndagsskolejulefest på Svorkmo Misjonshus.
28. des. kl. 19.30: Speidarjuletrefest på Svorkmo Misjonshus.
29. des. kl. 19.30: Ungdomsforeningas juletrefest på Svorkmo Misjonshus.
Arr.: Svorkmo I.U.F.

Eldres kyrkjedag

6. jan kl. 11.00 i Moe kyrkje. Den dagen vert alle eldre spesielt innbedne. Vi reknar med å ha korsang under gudstenesta. Etter gudstenesta vert det kyrkjekaffe på Misjonshuset der vi også får sang. Dessutan juletrengang for dei som ønsker det. Kyrkjebussen går.

Ungdomsarbeidet

18. jan. kl. 19.30. Årets første Tenkveld. Og denne gongen på Grøtte Ungdomsskole i samarbeid med Orkdal menighet. Vi viser filmen fra konfirmantdagane på Mjuklia. Elles sang og underholdning som vanleg.

Vårheim-kveld

25. jan. kl. 20.00 i Svorkmo Samfunnshus. Vi får vitjing av Arne Grimstad som skulle vere kjent gjennom utallige radioprogram. Han vil kåsere og sygne om heimen. Det vert sang av Orkdal Ungdomskor. Bevertning og utloddning.

Møteaksjon i Moe kyrkje

Igen vil vi minne dykk om at i tida 12 - 24 februar vert det ein møteserie i Moe kyrkje ved evangelist Helge Gudmundsen. Det vert sangkrefter kvar kveld. I neste kyrkjeblad får du detaljert oversikt over møta.

Ungdomsweek-end på Søvassli

1. - 3. febr. vert det week-end for alle ungdomsskoleelevar og eldre ungdommar frå Orkland sogn på Søvassli Ungdomssenter. Kryss av helga. Det vert variert program med film, bibeltime, hyggekveld og mykje fritid.

Bibeltine

i Svorkmo Misjonshus 9.1. v. prost Rogstad.

20. Anders Skrondal 1923-1955

Anders Skrondal vart den tjugande soknepresten i Orkdal. Han vart fødd i Kyrkås i Jemtland 14.8. 1885. Foreldra var bonde og ingenør Hans Sivertsen og Dordi Jakobsdtr. f. Sæther. Faren var frå Nesset og mora frå Øksendal. I Øksendal vaks også Skrondal opp. I «studentane frå 1909» fortel han om seg sjøl i korte riss: «Voldens private millomskule 1903 - 04. Student frå St. Hanshaugens skule 1909. Teol. embetsprøve med laud(U) 1915. Praktikum med hauud s.å. 1916 stiftskapellan i Bjørgvin».

Seinare kan vi fylgja han slik på embetsvegen: Styrte ymse sokneprestembeter m.a. i heimbygda si heile 5 år (1924 - 29). I 1933 vart han sokneprest her i Orkdal. Han var også prost i Orkdal prosti 1938 - 55.

Skrondal hadde alt frå sin tidlege ungdom stor hug til historiske sysler. Det var særleg ånds- og kyrkjesoga som opptok han. I studietida hadde han stipend av prof. Fr. Petersens fond og Hielmstjerne-Rosencronske legat for å studera nyare norsk åndshistorie. I 1930 tok han doktergraden ved Oslo Universitet. Doktoravhandlinga hans heitte: «Grundtvig og Noreg 1812 - 1872». Dette førte til at han fekk stipend av Nansenfondet både i 1930 og 31. Vinteren 1931 - 32 vikarierte han for professor Oluf Kolsrud som forelesar i norsk kyrkjesoge ved Oslo Uuniversitet.

Skrondal heldt fram med sine kyrkjhistoriske og lokalhistoriske studier også etter at han vart prest i Oorkdal. Ved sida av prestegjerninga vann han å gjeva ut: «Grundtvigianismen i Noreg. Kyrkje og skule 1872 - 1890» (1936). Det var eit framhald av doktoravhandlinga. I 1939 ga han ut: «Peter Olivarius Bugge og Det kongelige norske videnskabers selskab 1804 - 1820». I 1940 kom: Kristendom og fritenkning i norsk Andsliv 1876 - 94», og i

1946 «Skulen og kyrkja». I 1945 var han medarbeidar i «Orkdalsboka». I åra 1958 - 68 ga han ut Orkdalsboka i fire bind. Med dette verket sette han seg eit varig minne i det bygdelen han fekk tena i 22 år.

Han var medlem både av: «Det kgl. norske Videnskabers selskab» i Trondheim og «Det norske Videnskaps-Akademiet i Oslo». Han var formann i Orkdal skolestyre ein bok og også formann i styret for Orkdal off. Lands-gymnas.

I 1919 vart han gift med Kjelaug Eikelund fra Bremanger (f. 9.2. 1889). 3 barn: 1. Kristoffer f. 1920, lektor ved Mosjøen komm. høgre almenskole, gift med Inger Teveldal (ho døyde i 1977).

2. Dagrun — student — gift med avdelingsing. Sverre Kongsgaard. Bur i Bærum.

3. Jon — student — salgsrepresentant — gift med Målfrid Moen — bur i Trondheim.

Kjellaug Skrondal døyde 28.3. 1977 og Anders Skrondal 20.12. same år. Dei er gravlagt på Orkdal kyrkjegard.

HELGAVAKT

- 08. - 10. des. A. Slettahjell
- 15. - 17. des. B. Aasen
- 22. - 24. des. K. Rogstad
- 25. - 26. des. A. Slettahjell
- 29. - 31. des. B. Aasen
- 01. - 02. jan. K. Rogstad
- 05. - 07. jan. A. Slettahjell
- 12. - 14. jan. B. Aasen
- 19. - 21. jan. K. Rogstad

TAKK!

Sigrid Mælen har gitt ein stor trearma lysestake til Søvassli Fjellkirke!

PETTER DASS

Nordlandspresten Petter Dass var født på gården store Herø i Helgeland juli 1645 og døde den 8. september 1707 61 år gammel. Han døde av Stensmerte (prostata), og dette er hans siste dikt.

*En krop oppfylt med grus og sten,
har tusind gange bræk og men,
Jeg tror den ei med pen og fjær
utskrives kan så som den er.*

*Jeg har hoss meg befundet det,
Jeg er av pinen træt og mørt.
Jeg ønsker titt al verdens vei.
Jeg ønsker døden, dør dog ei.*

*Hvad byrde meg er førespendt,
er den alvidend Gud bekjent
en annen til og fra kan gå,
men jeg er den der pines må.*

*En okse hver dag for plogen går,
har tusind gange bedre kår,
utstår den dagens slid og sved
så har den dog om natten fred.*

*Men jeg må pines dag og stund,
om natten for jeg ei en blund,
Mit liv må revne mitt i to
hvorledes skal jeg finne ro?*

*Skal jeg en dræpe av meg få
det er som ånden ut vi gå,
Ret lige som en syl og kniv
står mitt igjennom lem og liv.*

*I fem år har jeg været svak
og aldri hatt en rolig dag.
Forløs meg nu min fromme Gud
det sjette år av fengslet ut.*

*Jeg din disipel har behov,
at jeg av skolen får forlov.
Skarp skolemester har du hvert
men gudske lov for hvert et snert.*

*Har jeg o Gud fortørnet deg
så har du nu hudflettet meg,*

* * * * *

*O Gud alle verdens frelsers mand
som alle ting forandre kan
forandre du min sorg, min nød,
og gi meg så en salig død.*

Overnatting, middag,
selskaper, kafé.

Tar imot begravelser

Fannrem Kafé

Tlf. 82389

Vi ønsker alle våre
forbindelser ei
riktig god jul!

Bøndernes Salgslag

Fannrem

Alltid et godt tilbud hos

**EL
KJØP Solligård**

elektriske

Telefon 80238 - 7300 Orkanger

Mye pent i damekjoler
ankommet.

Julegavetipsene er mange
og gode hos oss.

H. Hukkelås

Tlf. 80588 Orkanger

Orkanger Ur og Optikk

Verner Svensson

7300 ORKANGER

Telefon (074) 80 195

TIL JUL

Dagligvarer Leker
Ekstra godt utvalg
i duker og gaveting
Medisinutsalg

Erik Leland A.s

Tlf. 82280

Torfinn Svartes tankar

Alt går framover her i verda. Sjå til dømes kor jula har gått framover. No strekker denne høgtida seg over minst to månader. Frå sist i november til langt ut i januar. I min barndom vart det helg og høgtid først juleaftan når høgtida vart innringt. No presenterar handelsbuer og varehus jula i små porsjonar utetter heile advent — slik at både for små og store born er jula heilt utvatna når ho endeleg kjem. Og dessutan så har ein ny hovudperson langt på veg tatt plassen Jesusbarnet skulle ha. Det er nissen, den gamle underjordingen — tomten. Han har tatt på seg ein slag engelsk — trur eg — habitt og freistar seg som ein kramkar i førejulsvekene. Når han sett ived med det store rabalderet sitt så bær de laust med julebord, julegater, førejulfestar, julekort og pakkesjau på posthus-

set. Og sanneleg trur eg det held på heilt til vi skriv februar. Ikkje rart av i har fått det travelt. Det er snart berre ein gamal kårmann som har tid til å tenkja på julefred.

Ungkona strauk på bygda både igår og idag. Og sanneleg er det visst slik at ho skal avgarde i morgon og. Det er både de unges — og de eldres sanitet, misjonslag og husmorlag og kva det no ikkje er. Emmerense er ikkje stort likare ho hell. Rett som det er, fer ho å fyk borte, så det mest ikkje finns kvinnfolk heime til å koka ein aldri så ørliten kaffisup. Om det så er bonden sjølv så har han det annsamt med så mange ting. Så er det saualslaget, så er det bondelaget og så — —. Ja, det fører ikkje til noko å rekna opp alt.

Torfinn.

**8,5% RENTE
UTEN OPPSIGELSE**

Forretningsbankens
nye kontosystem

**Vi betaler mer
·og gjør det enklere
for deg**

*Det vil
lønne
seg*

Forretningsbanken^{a.s.}
DISTRIKTSBANKEN MED STORBANKENS FORDELER

Det er eit oppjaga tempo over folk. Om eg skal våga meg til å bruka moderne uttrykk, så vil eg beint fram kalla det masets psykologi. Det er det som held på å breider seg i stendig vidare ringar utetter bygdalaga og. Kunne ikkje byfolk ha fått hatt denne sjuka for seg sjølv? Resultata må syna seg på eit eller anna vis. Borna går der og ventar på jula så lenge at når dei har vore med på juletretenning ute på fire-fem stader — arrangeret av ivrige velforeningar — som ikkje ansar at dei går handelens ærend, så vert den heilage forventning heilt borte, når far tenner heimen sitt vesle juletre på helgekvelden. Husmora har baka, brygga og vaska så lenge at ho stupar seg i seng den same kveld, og husfaren sit der og undrast på kor siste lønning frå meieriet har tatt vegen, enda så stor ho var denne julemånaden.

Slik held jula på å vera borte, midt i det tusenbeinkrypande julestrev. Det er ekstra trist når ein veit at menneskja i vår generasjon meire enn nokon gong før lengtar etter og treng jula, med heile sin fylde av innhald, Fred, Glede og Ro i sinnet.

Ikkje godt å bli gamal

Det er mange år sidan eg møtte han første gongen. Han var nett blitt kårmann og ilag med kona hadde han nyss flytt inn i ei flunkande ny kårstuggu. Eg var nett komen til bygda hans som lærar. Han møtte meg i tu-net med ein spenstig gange og eit kraftig handtrykk. To kvasse blåauge feste seg i mine — urverande. Andletet var bronbarka og verbete — full av rukkar. Over dei heile kransa seg ein sølvgrå hårmanke. Han var hovding — olært som eg sjølv, veit dykk. Ja, ja, eg hadde no ein skarve landbruksskole eg da. Det var ikkje så lite det, — den tida, huhh, huhh.

Eg hadde høyr om han at han var ein flink bonde. Jorda hadde han odla til god hevd. Jordvegen var mangedobla i hans tid. Nye maskinreidskap hadde hjelpt han til det. Både driftsbygning og våningshus hadde han reist. Det siste var kårstuggu. Den låg moderne og lettvint noko tilsides frå tunet.

No hadde han og kona invitert nokre vener, slektingar og nabobar for å halda som eitslag innvigslig på nybygget og kårtilvære.

Han var byrg og hadde grunn til å vera det. Attåt alt det meir hadde desse ektefolka fostra rett mange born. Utdanning hadde foreldra skaffa dei heilt opp til universitet og høgskoleplan. No sat dei som lækjarar, lektorar og sjukesystre rundt ikring og «alle var dei godt gifte», som far deira sa. Det var no berre Jens (Vi kallar han slik) som ikkje vart anna enn ekspeditør inni byen. Det var kårmannen sjølv som målbar seg slik.

I talen han heldt for oss, kom han inn på mange ting: På menneskets vilje, som han meinte var største drivkrafta vi kunne eige. Med viljen kunne ein nå alle dei mål ein sjølv sette seg. På valordninga, som han meinte var øydelagt dengongen ein gjekk over frå einmanns — til fleirmanns valkrinsar. Han svinga og talen innom alt som var ut-

var god berre når den fekk koma inn i eit menneskje og der bera frukt.

Eit par år seinare var eg med ved gravferda hennar Oline. Han var den same staute, sterke bonden. Han skulle nok greie å stella seg sjølv i mange år enda. Middag skulle han få et tilag med ungfolka. «Kven skal ordna med bøna, no når Oline er borte da?» Han såg kvasst på meg, men svara ikkje.

Vi kom meir på avstand frå kvarandre — da eg vart tilsett i ei anna bygd. Sporadisk fekk eg høyra at han skranta noko og at det ikkje gjekk så godt mellom ungfolka og han. Om verdottra brukte han etterkvart å segja: «Ho skulle halda seg meire heime. Ungane treng å få sjå mor si, og eg — eg —. Ja, ho Oline sytte no av kårfolka sine ho. Mor mi låg på senga i tre år — og Oline stellte likare enn ei sjukesyster. Slik var det no dengongen, men no — —.»

Eitpar år seinare var han kommen på ein privat pleieheim i nabobygda, fekk vi spurt. I jula fekk eg høve til å fara innom han. Eg hugsar ikkje sikkert — men eg trur det var 5tedag jul. «Det kom blomar frå dei alle», sa han og meinte på barna sine. «Ja, konfekt og lesestoff sendte dei også, men berre Jens og kona hans tok seg tid til å koma hit juleaftan. Dei ville forresten ha meg heim til seg i jula, men du veit, da laut eg ha ligge på stovedivanen. Ingen av dei andre barna mine kom med nokon invitasjon. Det kunne no elles ha vore triveleg å ha fått koma heim ein tur. Eg er no ikkje kleinare.»

Ved sommarsleite fekk eg brev frå han. Eg måtte ved hendt høve svinga meg innom han. I september var eg der. «Sjå her», sa han, «her er kort frå alle sommarturane dei har vore på: Kanariøyane, Costa del Sol, Aten og Roma.» «Du har vidfarande etterkomrarar», meinte eg. «Det rullar vikingeblokk i dei.» «Dei har ikkje tid til å sjå om ein gammal far», svara han. «Alt dei sjølv har hug til, har dei tid til. For å sjå om meg strekk ikkje hugen og vilja til. Men no skal du som er skolemeister læra meg

å be. Hjelpa meg å be», retta han det til. «Eg har visst aldri kunnå det, — har vore for sjølvhjelpen og stolt.» I lag freista vi så å få orden på bøna og før eg gjekk, sa han at no kjende han seg under velsigning. Han fylgte meg til dørs og ropa etter meg at han Jens og kona hans, dei såg no om han rett som det var.

Første veka i advent var han død og eg reiste til gravferda. Det vart eit heiderleg minnesamvær både i kyrkje og misjonshus. Odelsmannen helste frå garden, jorda og ætterøtene, som han sa. Overlækjaren takka frå borna og roste faren som hadde sytt for at dei fekk god utdanning.

Madagaskar:

Idyllens kjærighetsløse baksida

Vi kjører en times tid gjennom skog, forbi landsbyer. Til sist er vi fremme i hjembyen til en av våre pasienter. En vanlig landsby. Jordhyttene ligg der side og side, og folket er opptatt hver med sitt: Kveldsrisen skal støtes og renses, vann må bæres, og en tur i skogen for å finne ved er også nødvendig. Barna springer omkring her som andre steder, glad og fornøyd. Et fredelig sted ennå ikke ødelagt av vestens kultur og den moderne tids mas og jag. En kunne fristes til å ville slå seg til en tid for å nye freden og idyllen — en idyll som også misjonærene er blitt beskyldt for å ha vært med å ødelegge.

Men vi skulle få oppleve en annen side ved dette idylliske landsbysamfunnet. Vårt ørend var å besøke familien til en av pasientene våre. Hun trenger ikke være på Bekoaka for sin spedalskhets skyld, og plassen trenges av andre. Hun har reist

Ordføraren takka frå kommunen.

Ei tid etter traff eg styraren for pleieheimen, som fortalte. «Han var hjå oss i 14 mnd. På dette lange året var det berre Jens og kona hans som såg om han. Ingen av dei andre hadde tatt seg tid.» Da høyrdes som eit ekko i øyra mine: «Det er no berre han Jens — som ikkje vart noko anna enn ekspeditør inni byen.» «Velsigna Jens», tenkte eg. «Utan at du kanskje sjølv visste det, vart du bærar av velsigninga, avdi du heldt det 4. bodet.»

K. R.

var saktens fine nok, men hun merket nok godt at kjærigheten bak manglet.

Det var vemodig å være vitne til en slik avskjed, og ikke minst da hun strøk sin tiårsgamle datter over kinnet, vel vitende om at det sannsynligvis var for siste gang.

Idyllisk landsbysamfunn?

Den tapte iallefall noe av sin glans etter dette.

Liv Kari Nesland
(NMS-misjonær i Madagaskar)

*Jul,
med din glede!*

Ei lita julenøtt

Her er det tre barnebileter av tre menn som alle bor i Orkdal prestegjeld idag. Alle har eit yrke som har med mangmannen å gjera. Menighetsbladet inviterer til konkurransen med desse tre biletene som objekt. Det gjeld å gjette kven desse er. Nr. 1, nr. 2 og nr. 3. Vi set opp ein liten premie for dei først uttrekte rette svar. Redaktøren må ha svart seinast 7. januar.

Nr. 1

Nr. 2

Nr. 3

KINA - landet som rommer så mange hemmeligheter

Dette fortalte David Wang under en møteserie i Japan.

Før kommunistenes tid i Kina, var det en liten pike som gikk til søndagsskole, og fulgte med i sin Bibel og sangbok. Men da komunistene inntok landet, sluttet denne piknen å gå til kirke, kastet Bibelen og sangboka, og oppga endog troen. Men etter kulturrevolusjonen oppdaget hun at det ikke var noen tilfredsstillelse verken i kommunisme eller revolusjon.

Så begynte hun å søke, og Jesus navn dukket fram i minnet fra søndagsskolen. Hun ble en kristen. Men nå hadde hun verken bibel, sangbok eller noe annet å finne åndelig næring eller

kunnskap i. Hun hadde bare minnene å søke tilbake til.

Hun var nå gift og begynte å vitne for sin mann. Ikke med overbevisende ord, men med et nyskapt liv. Denne hans kone som hadde vært preget av misnøye, utilfredshet og klage, var nå blitt en strålende og glad kristen!

Så ble mannen ledet til Gud. Han ble også omskapt, og gikk hjem og ledet sin far til Gud! Den gamle mannen ble også forandret, og med ham ble hele familien kristen.

Familien har nå sine regelmessige familiegudstjenester, og hjemmet er blitt et sted hvor David Wang og andre medarbeidere har fått lagre bibler.

Utenom dette drar familien ut i hver en ferie de har, bor hos andre familier, og vitner der om sin Frelser. Slik legges stadig nye til Guds familie.

Gudstjenesten de har artet seg slik:

Hviskende synges sanger og like stille ber de for hverandre. Så kommer hver frem med sine sorger og gleder, og til slutt er alle med på å legge ut Ordet, slik de selv har forstått det, gjerne med en forbindelse til daglivet —.

Det hele er svært enkelt og uformelt, men ekte og solid.

La dette være en oppmuntring til deg som ber for Kina!

Ingrid Aske
(NMS-misjonær i Japan)

VELKOMEN TIL KYRKJA

24.12. Juleaftan

Orkdal sjukehus kl. 13. Juleandakt v. res kap. Aasen.

Orkdal sjuke- og aldersheim kl. 13. Juleandakt v. kalls. kap. Slettahjell.

Orkanger aldersheim kl. 13. Juleandakt v. prost Rogstad.

Orkdal k. kl. 16. Barnegudst. v. prost Rogstad. Offer til Søvasskjølen fjellkyrkje.

Orkanger k. kl. 16. Barnegudst. v. kalls. kap. Slettahjell. Offer til barne- og ungdomsarb.

Moe k. kl. 16. Barne gudst. v. res. kap. Aasen. Offer til menighetsarb.

25.12. juledag.

Orkdal k. kl. 11. Høgtidsgudst. v. prost Rogstad. Offer til N.M.S.

Orkanger k. kl. 11. Høgtidsgudst. v. kalls. kap. Slettahjell. Offer til N.M.S.

Moe k. kl. 11 Høgtidsgudst. v. res. kap. Aasen. Offer til N.M.S.

Geitastrand k. kl. 15. Høgtidsgudst. v. prost Rogstad. Offer til N.M.S. Buss fra Råbygda og Husdalen.

Orkdal k. kl. 20. Julekonsert.

26.12. 2. juledag

Orkdal k. kl. 12. Dåphøgtid v. kalls. kap. Slettahjell for heimar som vil ha dåp i jula.

31.12. nyttårsaftan

Moe k. kl. 20. Kveldsmesse m. skriftemål v. res. kap. Aasen.

Orkanger k. kl. 18. Kyrkjekonsert.

1.1. nyttårsdag

Orkdal k. kl. 11. Høgmesse v. res. kap. Aasen. Offer til Den Norske sjømannsmisjon.

Orkanger k. kl. 11. Høgmesse v. prost Rogstad. Offer til Santalmisjonen.

Geitastrand k. kl. 11. Høgmesse v. res. kap. Slettahjell. Offer til Indremisjonen.

6.1. Kristi Apenb. d.

Orkdal k. kl. 11 Høgmesse v. res. kap. Slettahjell. Offer til menighetsarb.

Moe k. kl. 11. Høgmesse v. res. kap. Aasen. Eldres kyrkjedag. Offer til menighetsarb.

13.1. 1. s. e. kr. åpb. dag.

Orkdal k. kl. 11. Høgmesse v. prost Rogstad. Offer til barne- og ungdomsarb.

Geitastrand k. kl. 11. Høgmesse v. res. kap. Aasen. Offer til Menighetsfakultetet.

20.1. 2. s. e. Kr. åpb. s.

Orkdal k. kl. 11. Høgmesse v. prost Rogstad. Offer til arb. bl. eldre.

Orkanger k. kl. 11. Høgmesse v. kalls. kap. Slettahjell. Offer til nytt Menighetshus.

Framh. frå s. 3.

ble stående ... Sola ble stående midt på himmelen og drygde nesten en hel dag, før den gikk ned» (vers 13). Rom-mennene sa: «Der er den saknede dagen!» De sjekket komputeren, gikk tilbake til tiden dette hendte og kom til et nesten nøyaktig svar, men ikke nøyaktig nok. Den tapte dagen på Josvas tid var 23 timer og 20 minutter ... ikke et helt døgn. De leste bibelteksten igjen, og der sto det nesten (omtrent) en hel dag.

SOLA GIKK TILBAKE

Disse små ordene i Bibelen er

viktige. Men de var fremdeles i vanskeligheter, for dersom du ikke kan gjøre rede for 40 minutter, vil du få vanskeligheter 1000 år fra nå. 40 minutter måtte finnes, fordi det flerdobles mange ganger i banene. Vel, den kristne kollegaen husket også et sted i Bibelen der det sies at sola gikk tilbake. Romfartsekspertene sa han måtte huske galt. Men de fikk tak i Bibelen på nytt og leste disse ordene i 2. Kong. 20, der Esekias på sitt dødsleie fikk besøk av profeten Esaias, som fortalte ham at han ikke skulle dø. Esekias trodde ham ikke og ba om at et tegn til bevis på dette.

Esaias spurte: «Skal skyggen gå ti streker fram?» Esekias svarte: «Nei, det er en lett sak for skyggen å strekke seg ti streker fram, nei, skyggen skal gå ti streker tilbake.» Da ropte Esaias til Herren, og Herren lot skyggen gå tilbake ti streker.»

Ti streker er nøyaktig 40 minutter i 2. Kong. utgjør de 24 timene som romfartsekspertene måtte føre inn i loggboka som den manglende dag i universet.»

(Evening World — Morgenposten.)